

Oyebi ?

- Sida ezali bokono oyo e kotaka na nzoto ya moto pona ko bebisa biteni ya nzoto, bokono wana e yaka na virus ya « Immunodéficience » ya bomoto (VIH).
- Ndege ya ko yeba soki o zwi bokono wana to o zwi te, o ko kende epayi ya mungaga ko talisa makila.
- Bokono ya sida ba salisaka yango kasi e silaka te: kisi ya sika oyo e za makasi mingi te e zali pona ko sunga moto oyo a zali na bokono wana pona a zala na mwa kimia na nzoto po ete ? bokono wana e monana lisusu te na makila.
- Bongo a koki ko pesa bokono ya ngo na mutu mususu te bokono oyo e bengami « charge virale indétectable ».

« Charge virale indétectable »

- « Charge virale » e lakisi motàngo ya virus na kati ya makila pe na mayi ya mwasi na ya mobali na tango ba sangani.
- Soki « Charge virale » e za makasi te, moto oyo aza na bokono akoki kopesa mutu mususu bokono te
- « Charge virale » e koki ko monana te (na denge mutu a zali ko zwa kisi) na ndege e za ya ko kita makasi e koki lisusu ko lakisa VIH na kati ya makila te. Moto a tikali na bokono kasi a ko pesa yango na mutu mosusu te. Tango o zali ko landa mibeko ya mungaga pe tango nioso pe ko zwa kisi malam, nde « virus » e ko monana lisusu te (e sengeli sanza motoba).
- « Statut indétectable » = e koki ko pesa maka na mutu mususu te kasi eko batela yo kaka pona bokono ya VIH kasi pona bokono ya IST te.

VIH e pesamaka ndege nini ?

VIH e zalaka na makila, na sperme, na mayi ya mobali liboso ya ko bimisa sperme, na liquide vaginal, na liquide anal (na kati ya lidusu ya sima), pe na miliki ya libele.

VIH e pesamaka na

- ko sangisa nzoto (na lala mwasi na mobali), na lala na sima pe/to munoko soki mwasi na mobali ba mibateli te ;
- na bokabwani ya ba tonga, na biloko oyo e kataka,
- mama oyo aza “séropositive” na mwana na ye tango a zo bota , na tango ya zemi pe tango ya ko melisa mwana na libele . Kasi soki mungaga a landeli mama ya mwana pe soki mama ya mwana a tosi mibeko oyo ya ko mela kisi (ndende e sengami epayi ya mungaga), nde mwana a kozala « séronégatif » elakisi mwana a kozala na bokono te.

Bokono ya VIH e pesamaka te na ndege :

- ya bisou, ya kosu kosu, na ko « éternuer », na soyi, na mayi ya misu ;
- na ndenge ya ko pesa batu mbote na maboko pe na ko yambana ;
- na ko salela fourcheti na ba mbeli na batu misusu , na mbetu moko, na WC pe na kati ya esika mutu nioso a sokolaka ;
- piqûres d'insectes.

Ko mibatela ndege nini ?

Na ndege ya ko kebisa :

Ko salela préservatif ya mobali to ya mwasi (pe lubrifiant oyo ya mayi soki yo moko o moni ke o zali na posa na yango) pona ko mibatela na:

- ba mayi ya nzoto oyo e koki ko pesa bokono ;
- poso oyo esa infecté to poso oyo e beba na IST.

i=i

« Dépistage »

Ko kende ko salisa examen pona ko yebe soki o za na bokono:

Na ba mangomba oyo e salisaka «dépistage» noki noki (makila muke likolo ya musapi), salisa ya ngo na sanza ya misato oyo e landi bosangani ya nzoto.

Epayi ya munganga, na kati ya « planning familial », na bisika oyo munganga a zali to na lopitalo pona ba zwa yo makila na ndenge ya ko talela , na sanza ya motoba (6) oyo e landi bosangani ya nzoto.

Ba « traitements » (Ba kisi oyo e sengami)

PrEP : « traitement » oyo e zali pona moto oyo a zali « séronégative » (oyo a za na bokono te) liboso ya ko zwa likama pona ko mibatela na contamination ya bokono VIH (e ko batela yo te pona bokono misusu oyo e bengami IST).

TPE : e zali lisalisa ya mbangu mbangu pona ko kitisa ndelo ya ko zwa bokono VIH pona mutu oyo a zali « séronégative » (oyo a zali na bokono te) . « Traitement » (ba kisi oyo e sengami) e sengengeli e melama mbangu mbangu, noki noki pe ko lekisa ngoga ya 72 heures te sima ya ko sangana nzoto. Munganga ya centre a ko pesa kisi oyo kaka soki likama ya bokono ezali ya ko mata makasi.

« Contacts » (ndenge ya ko kutana)

Namur : SASER

<https://pointsrelaissida.jimdo.com> - 081/77.68.20

Liège : Sidasol

www.sidasol.be - 04/366.96.10

Charleroi : Sida-IST Charleroi-Mons

www.sida-charleroi Mons.be - 071/92.90.16

Zanzu

<https://www.zanzu.be/fr/>

Pona ko mona centre moko ya depistage pembeni ya ndako na yo, kende na site oyo: www.preventionsida.org

Éd. Resp. : Thierry Martin, Plate-Forme Prévention Sida
Place de la Vieille Halle aux Blés 28/29 - 1000 Bruxelles

Bo zala Ba boti, basi na mibela na bango, batu ya linsanga, ba Sali ya Nzambe, ko kebisa batu pe ko mi batela pona VIH ezali mikumba ya biso nioso , mokumba oyo e tali mutu niso.

Préservatif

Dépistage

Traitements

Plate-Forme Prévention Sida
Place de la Vieille Halle aux blés 29/28
1000 Bruxelles
Tél: 02/733.72.99

WWW.PREVENTIONSIDA.ORG

Oyebi ?

Lingala

